

Landskap: Småland

Upptecknat av: A. d. Hedenström

Härad: Albo

Adress: Karlsbrunn

Socken: Skatelöv

Berättat av: Johan Gustafsson

Uppteckningsår: 1935

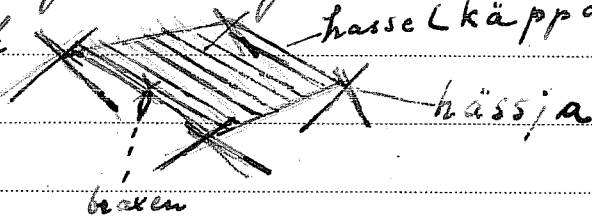
Född år 1863 i ä. Nygård, Skatelöv, Grimslov.

Uppteckningen rör Fisket i Åsna 5149-5208 i bildarkivet.

- a) Fiskeslag
b) Notdragning m. m.

Fisket i Åsnön.

Notdragning: Bräsen fängades för. Spelade stor roll i folknäringen vintertiden. Rensa-
des och vindtorkades för bräsjor. Fiskarna voro
kluona i ryggen och
hängdes över hassel-
käppar (se bild).

Blevo fina och hängdes sedan in i en luftig
bok och användes sedan som vinterföda.

Truga cyklossfiskare då. Om könderna fingo
mycket fisk, sålde de den i städerna. Gum-
mar, som voro hävda, fisk, rensa den.

Myndigheterna orade till att de forna
lekplatserna förstördes. Bollnarna nu ly mellan
vassstråna. För fin vegetation.

När den leken inställdes notdragningen. Detta
för grund av vård av fisket.

T.
Torkning av
fisk.

Bollnarna.

Flora intressenter av rattstet finnas nu. Sjön
tappas ut på höstsidan. Regleringen är dock
för stark.

Reglering
av sjöarna.

Fisken bedrivs i större utsträckning av yr-
kesfiskare. Några få ha anordnat fiske.

Fiskerivårdsförening (Åsnans norra) finnas här.

Implantering av fisksorter har försökts. Implantering
har här försökts med gös i flera år, men
det har ej gått bra i Skatöns fjorden. Bättre
däremot i Hjulfjorden.

I Torp användes storrygsjor för bräcken, 40 mm. Rygsjor
och nät.
mellan knutarna (Dubbla slingor användes
ej för bräcken el. gädda) Bräcken nät och gädd-
nät ännu storbändare. Rygsjorna bindas.

Landgången är fackkanten i första gömmanet.

Som flöte till garnen användes näverlutar s. k. Flöte.
"näverflöte" av björkbark. Detta material är bra, ty

det röter i garnet. Man snor flötens, som dyppas i kokande vatten, ej händare, än att det blir luftväxling, så att övertämlen (blyinfattade snorda sidan användes) kan lockas inuti.

Mjårdar ha funnits här. Även Kräftmjårdar.
Sjöreda nät = bo nät.

Nu påsinfärgar man. För gjorde man en "lar" av björk bark, al bark i gran bark + kopparsvitriol. Man hade en kittel, som rymde 50-60-70 liter. Denna fyllda man med bark och hällde vatten över. Detta fick sedan koka 2 timmar. Sedan tillsattes $\frac{1}{2}$ skälpund kopparsvitriol.

Pulsning: Man drog ut över vatten med 2 låtar. Särskilt braen: not med stora maskar. Varje båt fick sätta båda noten. 25 famnars rep på båda armen.

När man drar landnot, måste det vara 100 mtr minst mellan dem, som dra in noten. Vid landnot ser man ut med vänstra repet först. Annars blir noten vräng. Här får man ringa repen efterhand.

Till sjöss sätter man efter som man har rep t. ex. 200 mtrs rep.

Vid pulsring skrämmas fisken in i notens klov genom slag av pulstaken (beskrivning ö bild se sid. 6.) Användes om sommar, då man ej får fisk från annat sätt. Under Gustafssons uppväxt vanligt, nu förbjudet fishesätt.

När man tillredet not, får man akta sig så det ej blir för trångt, där kalven fäster kilar uppe och nere, $1\frac{1}{2}$ fot långa, där kalven och sandjuren få möta. (Böjan är

armarna kallas sanddjur. Gjupare är den övriga delen.) Dragets fästas i bågarna.

Tillåtet att dra not i juli, men då är vassarna redan så höga, att det är löslöst. Not och rep är dyrt att hålla, så fisket måste löna sig.

Notens förbuden. Sil fogs med den.

Notens not.

Noten göres av olika slingor, för att man skall kunna byta ut förslitna stycken (lika stycken, 3-4 famnar.

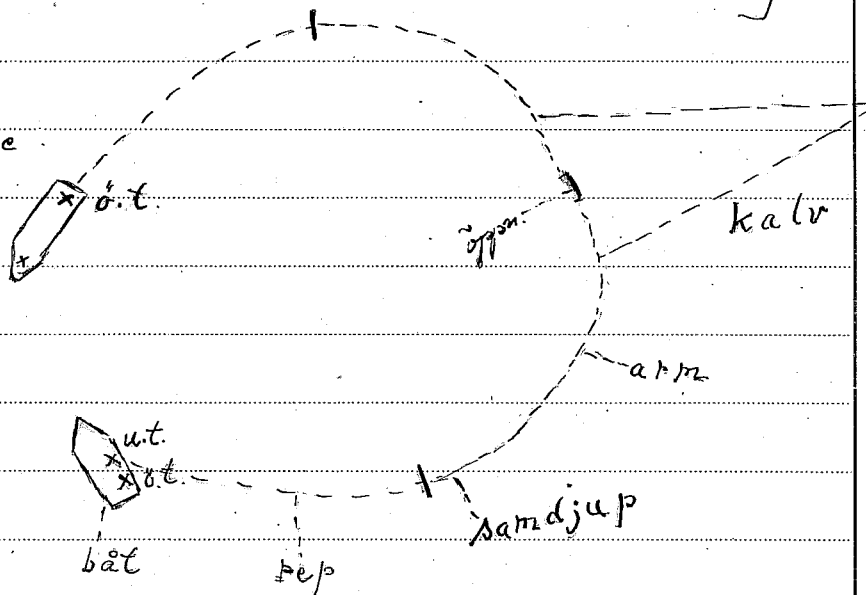
Bågstycken grundare.

Mashorna viss storlek. Minst 30 mm. mellan knutarna i väl tillstånd.

(40 mm. storhet, då ryssen har ett djup av 1 mtr. ö däröver.)

5142

²/Pulsning.

1/Puls: Haken 3 alvar lång. Gj rd av vantig gran.

Pulsstykhet är urholkat Från. Hord som ett veltä

* 8-10 Funi högst. Görs mycket lätt av el. björk.

Vid pulsning stötes med gulsen i rättnet, så att pulslagen komma under båten och arge ett dött ljud, som skrämmar fisken att rusa in i kalven.

2/Pulsning: Texten visar notens 5 båtarnas ställning. * betecknar fiskare. u. t. = understela. Ö. t. = överdelar.

Skriv endast på denna sida!

$\sigma_1 \tau_1 = \text{inner Kelu}$

Utter, ett redskap med en bräda, som man
"kivar" ut i 30-40 meter.

Tvötar = nätstickor. På dessa äro bultstäm-
inbrända, för i tillriam. Användes att hänga
upp nät på. För, när man fiskade bräcken
i lekarna, måste stickorna vara märkta.
Näten sattes då. Nu när man skall
säten, får man skära omsorgsfullt i
vassen och vittja ofta, tills lekarna gått ut.

3 miljardar Till agn på fiskerättsinnehavare
Inga vederent. bestämt.

Hushållare vid varje nätfiske. Underlag här, Skiv.
om fisken står los på nätet.

utten
Tvötar.

Fisket i Åinen.

5142

Fiskeslag.

Här i Skatölva ha vi gemensamt fiske-
rätten för ett skifteslag. I Silkesnäs och
Agnäs vid Torne hade de egna fiskeri-
men ej så här. Hela fjorden från Torne
och Lule var ett skifteslag. Gamla bestämmelser
om detta finnes. Fiskeslaget kan
mot avgift arrendera ut ett fiske med
rysja eller mot krok. Mindre sjöar göra
så. Gränser finnes i sjöarna. Där höra
till olika skifteslag. Rågångar liksom på
landet.

Bestämmelser inom fiskeslaget hur de
ska fiska. 3-4 framme i fören.

Åinens distrikt: Norra, Östra, Södra, Västra.

För att få fiskeslagen ändrad måste man
gå in till Kung. befallningshavande

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Fisken 5142. Hemmen.

9.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Natdragning m. m.

För hade man natdragning i Skatölvs
by. Notar av hampa 60 famnar (120-150 mtr)
länga. Ryck hampa som spannas hemmen
(3 tvinnat). Ett notarp kunde man få
1800 bragnar. Fisken har minskats nu.
Fisken lever på djupa vatten. Vikarna
är för låga. Kommen sjunker och kan
ej kläckas. Solen kläcker högt på dalmars vatten.
Man söker nu plantera ut gäddor (i bädd) bild
För en 50-60 år sen fanns det gott om gädda,
sutare och brakar. Krokfisken har förstört värd
fisken. Ykesfiskenarna ta silen, som tas med
när eller nät. ^{Fisk} 2000 krakar ^{tas} 3000 sil för
varje dag. Sil tas på krok med mask el. sil.
Sil fångas på höstarna. Tas med snol, som
dras med sandbank. 40 mtr lång på varje arm.

M.
Sil.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mörtstugar ha 3-4 ingångar på sidan. Fyrkantiga finnas, men vanligen äro de runda. Bergqvist i Ströby binder sådana.

För när de drog ned rensade under Bottnen selnen bort den gamla stubben. Man har sökt "släta" nu med sjölis, men det går ej och inte med ståltråd heller. För när man drog flöt det mesta av "stubben" upp, och det man fick i noten kunde man rista där. På så sätt bevarades grundvattnet rent, men nu får det växa igen alldeles.

Abborre, bräsen ^{el} / ö sutare fiskades på våren mest, så på hösten. Nu löpar det sig inte, men ryssjor finnas dock.

För några år sedan gick en sjuka på ålen. Men man har försökt plantera in ål, men ej lyckats. Ålrappor finnas förbi fabriken vid Förfors vandring

och Hovmansbygd, men de fungera ej. Men ränder
tangs åarna, kommer upp genom Mörrumsån
och Rommbyån till Åsnen, Hovmantagsjön,
Låken, Helgasjön o.s.v. Går längt uppåt landet.
En massa småsjöar finnas. En del sjöar
rinner ut i Åsnen.

Gäddan leker på våren 2 och 2 eller 3-4 och Lektid
slapper rommen på grunt vatten vanligen
"madar". Kobben leker på sandöarna
strax efter gäddan

Gäddor. Gröva "sur" än till älver
och längre mellan Låtsarna (på älver
2-3 famnar) Gäddor 6-7-10 famnar.

G-rer 2 1/2 - 3 alm. långa Låtsar, älver 1 alm långa
Låtsar. Detta beror för öfrigt på djupet.

Tör användes kattjor. Dessa bestod av Kattjor.
Stänger, hopbundna med vidjor, Stängerna sattes
* emellan vidjor, så de Skriv endast på denna sida blevo mjuka.

Gädd- i
älver.

5142

13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ner i botten och rödskaget stod fast. Med
dessa tog man brax och gädda, som man fiske
te upp med här, när kattjan vittjades

 Ugefärligt utseende, sett uppifrån.

Stuga kattjan finnes i Åsnen, möjligen i Lekna
i Skelgajön.

"Imperregnring" är garn.

Färg kokades av gransbark, ekbark o al, som
kokades till lut. Lita kopparvitriol användes
för att få starkare färg. Färgen höll mycket
bra sen. Nu användes färgstoff.

Färgning
av garn.

* Upptecken. Fotografiskt

Skriv endast på denna sida!

resten av dyg (se bild)!